yalansız

Dil Farkı Bilmeyiz, Din farkı Bilmeyiz, Sanki Doğduk Bir Anadan

Leman Sevda Darıcıoğlu ve Hayata Dikiş Atmak

N. Cemal

Bir çağrı aldım. Üzerinde bir "**kalp**" figürü, yanında da "**tc**" vurgusu olan çağrıda şöyle deniyordu: "**özellikle son iki yılda çok ağrıyan kalbime çağırıyorum sizi, sahi, ne yaparız birbirimizin ağrılarına? 17 aralık 2016 19.00**" Çağrının afişinde arkasına ip bağlanmış bir enjeksiyon – şırınga iğnesi fotoğrafı vardı. Bu çağrıya uyup "leman sevda darıcıoğlu" imzalı performansa gittim.

Belirtilen saatte, Sevinç Altan'ın Perde resim sergisinin **ah!** adlı çarpıcı tablosunun önündeydik. Sergi ve tabloya dair daha önce şunları yazmıştım: "Kıyıma uğrayan halklar birbirilerinden çok şey öğreniyorlar. Saraybosna'dan Kürdistan'a kadar bu gerçek hükmünü hala sürüyor.

3 Ağustos 2013 tarihli Haberler.com'dan okuyoruz: Miljacka nehrine açılan ve Trebevic Tepesini gören Saraybosna'da caddelerin girişlerine büyük pankartlar, bayraklar, bazen çarşaflar, kilimler asılarak keskin nişancıların görüş alanları kapatılmaya çalışıldı." Önünde bulunduğumuz **ah!** adlı tablo da bunu yansıtıyordu. Ama bugün o perdenin keskin nişancıların görüş alanını kapatan dış yüzeyinde değil de içinde olduğumuz anlaşılıyordu. O perdeyi delip geçen mermilerin yaralarına işaret eden bir noktadaydık.

~ Leman perdenin önüne serilmiş kan çiçekleriyle işli beyaz bir örtünün üzerine diz çökerek oturdu. Uzun siyah kapüşonlu giysisinin kuşağını çözüp açtığında içine sadece bir şort giydiğini görüp yarı çıplak bedeniyle yüzleşmiş olduk. Bedeninin tüm gözeneklerinin ve göğüs uçlarının acıyı ve soğuğu yansıtacak şekilde belirginleştiğine de o anda tanık olduk. Leman mor renkli bir eşarbı açarak içindeki şırınga iğnelerini açığa çıkardı. Hijyeni sağlamak için hazır tutulan alkollü ıslak mendillerini yanına koyup siyah ameliyat eldivenlerini taktı. İğnelerden birini eline alıp arkasındaki bir metre uzunluğundaki ipi açarak uzattı. Sağ göğüs çatalının bulunduğu noktayı dezenfekte ederek ilk iğnesini sapladı; deriye giren iğnenin ucu sanki bir tünelde yol alıyormuşçasına deri altında bir-iki santim ilerledikten sonra yeniden açığa çıktı. Leman'dan ve salondan çıt çıkmıyordu, coğrafyamızın acılı bir ayininde gibiydik. İğnenin bedende açtığı delik gözlerimizin içine bakıyordu. Sessiz kalabalığı aşarak kulağıma fısıldayan Furuğ yeryüzü ayetlerini mırıldanıyordu: "ah, ey tutkulu ses / umutsuzluğun heybeti / bu lanetli gecenin hiçbir yerinden / ışığa doğru bir tünel / kazamayacak mı? / ah ey tutkulu ses / ey seslerin en sonuncusu…" *(S:81)*

~ Leman ikinci iğneyi sağ göğsünün üzerine sapladı ve iğnenin ucu bir-iki santim ileriden çıktı. Salondaki sessizlik kulağımda top mermisi gibi patladı. Bir Ceylan vurulup göğsünün üstüne düşerken Önkol'u yükseklere savrulup kuş gibi uçmuştu. Şimdilerde yasaklı olan bir kanaldan bir haber okunuyordu: 12 yaşındaki çoban kız Ceylan Önkol yayla karakolundan atılan havan topu mermisiyle parçalanarak öldü… *(28 Eylül 2009)*

~ Leman üçüncü iğneyi sağ göğsünün sağına, koltuk altı hizasına sapladı ve iğnenin ucu bir-iki santim ileriden çıktı. O anda Svetlana Aleksiyeviç işgalci Nazi ordusuna karşı direnen Sovyet kadınlarının sözlerini, "kadın yok savaşın yüzünde" diyerek aktarmaya başladı: "Bizim binanın karşısındaki sırada bir oğlanla kız oturmuş öpüşüyorlardı. Kıyımların, idamların ortasında. Öpüşüyorlar! Bu barışçıl manzara beni şaşırtmıştı. Sokağın öteki ucunda -kısa bir sokaktı- Alman devriyesi belirdi. Onlarda gördü, bir şey kaçmaz ki gözlerinden. Ben ne olduğunu anlayamadan… Fırsat olmadan… Bir çığlık. Patırtı. Silah sesleri… Ben… Hiçbir şey düşünemeden… İlk hissettiğim korkuydu. Sadece oğlanla kızın ayağa kalktıkları gibi düştüklerini gördüm. Birlikte düştüler… Neden evde değil, sokakta öpüşüyorlardı, anlıyor musunuz? Öyle ölmek istemişlerdi de ondan… Nasılsa gettodan sağ çıkamayacaklarını biliyorlardı ve başka bir şekilde ölmek istemişlerdi. Aşktı bu muhakkak. Ne olacak başka? Ne olabilir ki…" *(S:271)*

~ Leman memesini hafifçe kaldırdı ve dördüncü iğneyi de sağ göğsünün altına sapladı, iğnenin ucu bir-iki santim ilerisinden çıktı. Sevgili Hrant'ın eşi Rakel Dink, siyah giysilerinin içinde, kocasının son röportajlarından birisini okumaya başladı: "Evet, biz Ermenilerin bu topraklarda gözümüz var. Var, çünkü kökümüz burada. Ama merak etmeyin. Bu toprakları alıp gitmek için değil. Bu toprakların gelip dibine gömülmek için." *(19 Ocak 2007)*

~ Leman beşinci iğneyi göğsünün altındaki sağ karın boşluğuna soktuğu anda ölü bir çocuğun sahile vuruşunu hissettik. Şimdilerde yasaklı olan haber spikeri işini yapıyordu: 3 yaşındaki Suriyeli mülteci Alan Kurdi savaş coğrafyasından kaçmak için ailesiyle birlikte bindiği botun batması nedeniyle boğularak öldü. 3 yaşındaki Alan Kurdi'nin minik bedeni Bodrum sahillerine vurdu. *(2 Eylül 2015)*

~ Leman altıncı iğneyi karnının sağ altına soktu ve iğnenin ucu bir-iki santim ileriden çıktı. Aslı Erdoğan cezaevindeki ranzasında Taş Bina ve Diğerleri kitabından bir bölümü bizim için mırıldanıyordu: "Katillerin, kurbanlarının gözbebeklerinde sonsuza dek yakalandığına inanırdı o. Amberin içinde milyonlarca yıl hiç değişmeden kalan sinekler gibi. Işığı hızla sönen evrende, iki boyutlu, kıpırtısız, donuk bir imge biçiminde, kendi cinayetinin içinde tutsak kalakaldığına…" *(S:132)*

~ Leman yedinci iğneyi sol göğüs çatalının bulunduğu noktaya sapladığında sevgili Tahir'in eşi Türkan Elçi, siyah giysilerinin içinde, kocasının son sözlerini okumaya başlamıştı: "Öleceksem 4 ayaklı minarenin altında öleyim." *(28 Kasım 2015)*

~ Leman sekizinci iğneyi sol göğsünün üzerine sapladığında, şimdi tutuklu olan gazetecilerden birinin geçtiği haber kulaklarımızda yankılanıyordu: Ekin Wan kod adlı PKK'li kadın gerilla Kevser Eltürk'ün öldürüldükten sonra çırılçıplak soyularak teşhir edilen bedeninin fotoğrafları gazetelerde yayınlandı. Kevser Eltürk'ün çıplak bedeninin yanında poz verenlerin ise özel harekâtçılar olduğu anlaşıldı. Muş valiliği tarafından fotoğrafın -montaj değil- gerçek olduğu doğrulandı. *(10 Ağustos 2015)*

~ Leman dokuzuncu iğneyi sol göğsünün soluna, koltuk altı hizasına sapladığında Jose Saramago kulağımıza eğildi ve Ölüm Bir Varmış Bir Yokmuş kitabının girişine kehanetler kitabından yaptığı alıntıyı fısıldadı: "İnsan olmanın ne demek olduğunu her geçen gün daha az bileceğiz." *(S:7)*

~ Leman memesini hafifçe kaldırdı ve onuncu iğneyi sol göğsünün altına sapladı. Makbule Kaymaz, polislerin açtığı ateş sonucu 13 mermi isabet ederek ölen 12 yaşındaki oğlu Uğur Kaymaz'ı hatırlatarak sordu: "katilleri neden yakalanmadı?" *(21 Kasım 2004)*

~ Leman, çıplak bedeninin sağ tarafına sapladığı altı iğne gibi, altı iğneyi de aynı simetride sol tarafına sapladığında, performansı için gönderilen çağrıda yer alan "**kalp**" figürünün sürpriz anlamı anlaşılmış oldu. Göğsünün etrafına saplanan, uçlarında birer çiçek ve uzunca ipler bulunan 12 adet iğnelerden koskocaman yaralı bir yürek resmi ortaya çıkmıştı. Leman, performans çağrısında yer alan "**tc**" vurgusunu ise iki memesinin arasına sapladığı iğnelerle yazdı. Leman'ın, Voodoo Bebeği'ne çevirdiği bedenine saplanan 17 iğne salonda bulunanları deşip yaraladı. Uzattığı eline el verenler, el ele ve diz dize yarasına ortak olanlar, sağaltmaya çalışanlar vardı. Emekli bir askerin Leman'ın delik deşik çıplak bedeni karşısında döktüğü gözyaşlarına tanık olduk. Önce genç bir kadın, sonra da genç bir erkek, plansız ve tamamen kendi doğallığı

içinde, bedene saplanmış o iğneleri teker teker çıkartıp ilaç sürdüler. Başka bir kadın, doğal bir refleksle, Leman'ı sarıp sarmalayarak yaralı çıplak bedenini örttü. Bir başka erkekse Leman'ı kendi boynundaki fularla sarıp sarmaladı. Yere kadar uzanan siyah kapüşonlu giysisinin kuşağını sıkıca bağlayan Leman'ın sadece ayakları çıplak kaldı. Orada bulunan herkes işte tam da o andan itibaren çırılçıplak kaldı ve soğuk bir İstanbul gecesinde sokağa çıktığında kendi sorularıyla başbaşaydı.

"**sahi, ne yaparız birbirimizin ağrılarına?"**

This entry was posted on Çarşamba, 21 Aralık 2016 at 10:30 and is filed under Uncategorized. You can follow any responses to this entry through the RSS 2.0 feed. You can leave a response, or trackback from your own site.